

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงานที่มีผลต่อความสามารถในการเผชิญและฝ่า
ฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่งกองทัพเรือ
The Relationships of Self-Esteem and Job Satisfaction with Adversity Quotient of
Non-Commissioned Officers in the Royal Thai Naval Air and Coastal Defense Command

ณัฐพงศ์ พุ่มงาม (Nutthapong Pumngam)¹ วัลภา สบายยิ่ง (Wunlapa Sabaiying)²
นिरนาท แสนสา (Niranat Sansa)³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค การเห็นคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในงาน ของนายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง (2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและด้านความพึงพอใจในงานที่มีผลต่อความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวน และ (3) ศึกษาอำนาจการพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวน จากปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง จำนวน 356 คนคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีของยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเทียบอัตราส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง ความพึงพอใจในงานและความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง มีความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า (1) นายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง มีความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค การเห็นคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในงาน อยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงานสามารถร่วมกันพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวนได้ร้อยละ 46.8 สามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ ดังนี้

$$Y' = 1.52 + .29X_1 + .30X_2 \quad Z' = .37ZX_1 + .36ZX_2$$

คำสำคัญ การเห็นคุณค่าในตนเอง ความพึงพอใจในงาน ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค

¹ มหาบัณฑิตหลักสูตรการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the; Adversity Quotient, the Self-Esteem and Job Satisfaction level of Non-Commissioned Officers in the Royal Thai Naval Air and Coastal Defense Command (2) to study the relation of the Self-Esteem and Job Satisfaction with the; Adversity Quotient level of Non-Commissioned Officers in the Royal Thai Naval Air and Coastal Defense Command and (3) to study the predictive power of the Self-Esteem and Job Satisfaction which predicting the; Adversity Quotient level of Non-Commissioned Officers in the Royal Thai Naval Air and Coastal Defense Command. The research sample consisted of 356 Non-Commissioned Officers in the Royal Thai Naval Air and Coastal Defense Command who were determined based on Yamane's method and Systematic Random Sampling. The instrument used in this research was a questionnaire composed of three parts: Part 1 was questionnaire on personal background; Part 2 was questionnaire on factors affecting life adaptation of the prisoner; and Part 3 was questionnaire on the Non-Commissioned Officers's Adversity Quotient ability. The whole questionnaire had .96 reliability coefficient. Statistics employed for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis. The results showed that (1) the total of Adversity Quotient, Self-Esteem and Job Satisfaction levels of Non-Commissioned Officers in the Royal Thai Naval Air and Coastal Defense Command was rated at the high level; (2) the Self-Esteem and Job Satisfaction were related to the; Adversity Quotient level of Non-Commissioned Officers at the .05 level of statistical significance and (3) the Self-Esteem and Job Satisfaction could be combined to predict the Adversity Quotient of Non-Commissioned Officers in the Royal Thai Naval Air and Coastal Defense Command by 46.80 percent. The predicted equation were

$$Y' = 1.52 + .29X_1 + .30X_2 \quad \text{and} \quad Z' = .37ZX_1 + .36ZX_2$$

Keywords: Adversity quotient, Self-esteem, Job satisfaction

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7 The 7th STOU National Research Conference

บทนำ

กองทัพอากาศเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ การรักษาผลประโยชน์ทางทะเลของชาติ และการป้องกันภัยคุกคามทางทะเลจากภายนอกประเทศ ซึ่งจะต้องมีการเตรียมความพร้อมของหน่วยในด้านกำลังพลและยุทธโศปกรณ์เพื่อรองรับต่อสถานการณ์ภารกิจต่างๆ อยู่เสมอ หนึ่งในหน่วยงานสำคัญของกองทัพอากาศที่มีหน้าที่ดังกล่าวโดยตรง ได้แก่ หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการด้านกำลังพลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการคัดสรรกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถ มีระเบียบวินัย และมีความรับผิดชอบเข้ามาปฏิบัติงาน และพัฒนาศักยภาพของกำลังพลด้วยการสนับสนุนให้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรต่างๆ ทั้งหลักสูตรทางทหารและพลเรือนเพื่อนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้ก้าวหน้าต่อการพัฒนาทางเทคโนโลยี รวมถึงการคัดสรรกำลังพลที่มีจริยธรรมและคุณธรรมที่งดงาม อันจะส่งผลให้งานด้านการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ การรักษาผลประโยชน์ทางทะเลของชาติ และการป้องกันภัยคุกคามทางทะเลจากภายนอกประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันสถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ ในประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่งจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาบุคลากรของกองทัพอากาศในระดับกำลังพลหลักในปัจจุบันของกองทัพอากาศ ได้แก่ นายทหารชั้นประทวนที่มีชั้นยศตั้งแต่จ่าตรี จ่าโท จ่าเอก พันจ่าตรี พันจ่าโท และพันจ่าเอก กำลังพลหลักส่วนนี้เป็นกำลังพลที่ทำหน้าที่ด้านการรักษาความมั่นคงและอธิปไตยของประเทศ และยังมีหน้าที่ในการพัฒนาประเทศด้านอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย หนึ่งในหน้าที่สำคัญของนายทหารชั้นประทวน ได้แก่ การศึกษาหาความรู้เพื่อเพิ่มพูนทักษะและพัฒนาความสามารถของตนเองให้มีความสามารถปฏิบัติงานได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน เห็นคุณค่าความสำคัญของตนเองสามารถปฏิบัติงานได้โดยไม่เกรงกลัวต่ออุปสรรคหรือความยากลำบาก อันจะทำให้งานรักษาอธิปไตยของประเทศชาติเป็นไปได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ประชาชนชาวไทยมีความผาสุกอย่างมั่นคงถาวรและยั่งยืน

ความสามารถปฏิบัติงานได้โดยไม่เกรงกลัวต่ออุปสรรคหรือความยากลำบากเป็นความสามารถของบุคคลในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ในยามที่ต้องเผชิญกับความทุกข์หรือความลำบาก คนที่มีความสามารถเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคสูงจะมีจิตใจที่เข้มแข็ง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ไม่ยอมแพ้ต่อปัญหา พยายามหาวิธีแก้ปัญหาอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถผ่านปัญหาหรือความยากลำบากเหล่านั้นด้วยทางออกที่ดีที่สุด และเกิดผลดีต่อตนเองและสังคมมากที่สุด (Stoltz, 1997) ผู้ที่ประสบความสำเร็จกับผู้ที่ประสบความล้มเหลวมักไม่มีสิ่งใดแตกต่างกันมากนักในด้านความรู้ความสามารถ อายุ หรือความเฉลียวฉลาด แต่มีสิ่งที่แตกต่างกันชัดเจน คือ การมีจิตใจเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว มีความคิดที่จะต่อสู้และฟันฝ่าอุปสรรคอันเป็นรูปแบบของการจัดการปัญหาอย่างมุ่งมั่น เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อันจะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในชีวิตส่วนตัวและการทำงาน (Goleman, 1996 อ้างถึงใน สิริยลักษณ์ ไชยลังกา, 2552, น. 3) ดังนั้น ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค หรือ AQ (Adversity Quotient) จึงถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่ความสำเร็จทั้งด้านหน้าที่การงานและด้านการใช้ชีวิต (วรวิญญูพร ปานเสน, 2550 อ้างถึงใน สิริยลักษณ์ ไชยลังกา, 2552, น. 27)

ผลจากการศึกษาวิจัยเป็นจำนวนมาก พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลในการปฏิบัติงานของบุคคล โดย สตอลซ์ (Stoltz, 1997 อ้างถึงใน นิดา แซ่ตั้ง, 2555, น. 30) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคและการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัท พบว่า ผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคสูงจะมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงกว่าผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคต่ำ และกิเดียน (Gideon, 2000 อ้างถึงใน นิดา แซ่ตั้ง, 2555, น. 31) ได้ศึกษาระดับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของผู้ประกอบการ พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการควบคุมสถานการณ์และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขององค์กร รวมถึง ทศนีย์ ทิศสุกใส (2551) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และผลการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน และสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ ซูริคา (Surekha, 2001) วิลเลียม (Williams, 2003)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7 The 7th STOU National Research Conference

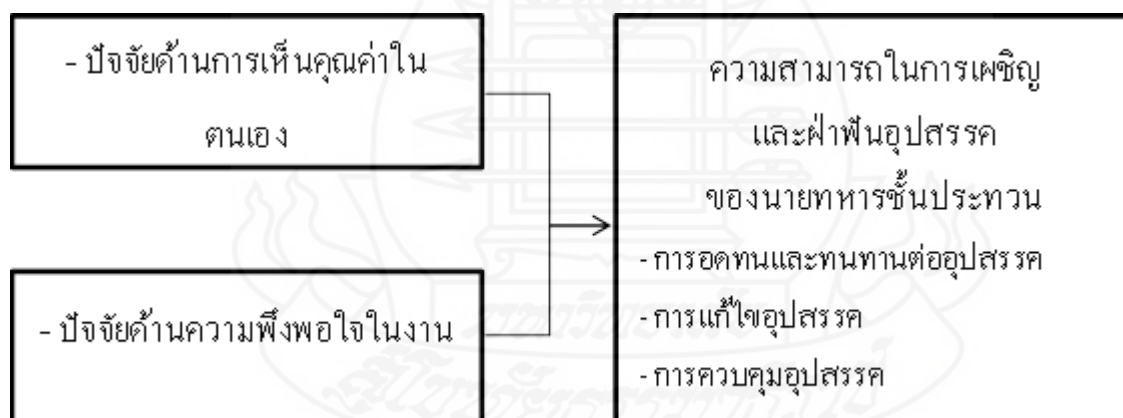
ลาซาริ (Lazaro, 2004) และ แซมมาพัน (Sammapan, 2006) ซึ่งต่างมีแนวคิดที่พ้องต้องกันว่าความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคเป็นกุญแจหรือเครื่องมือสำคัญที่กระตุ้นให้บุคคลมีกำลังใจในการต่อสู้อุปสรรค มีความมานะอดทนสามารถควบคุมแก้ไขสถานการณ์ที่เป็นอุปสรรคหรือปัญหาที่พบในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (นิดา แซ่ตั้ง, 2555)

ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวนของหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง กองทัพเรือ เพื่อยืนยันผลของการศึกษาในเบื้องต้น โดยมุ่งหวังเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่งในการเข้าใจถึงพฤติกรรมการทำงานและการพัฒนาตนเองของข้าราชการในหน่วยงาน เพื่อการพัฒนาศักยภาพและวิทยฐานะของนายทหารชั้นประทวนอย่างต่อเนื่อง อันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาหน่วยงานสืบต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค การเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงานของนายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง กองทัพเรือ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและด้านความพึงพอใจในงานกับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง กองทัพเรือ
3. เพื่อศึกษาอำนาจในการพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง กองทัพเรือ จากปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research)

ประชากร นายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง กองทัพเรือ (ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับจำนวน เนื่องจากเหตุผลด้านความมั่นคง)

กลุ่มตัวอย่าง นายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง กองทัพเรือ จำนวน 356 คน ได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความน่าเชื่อถือร้อยละ 95 และใช้สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเหียบอัตราส่วน (Quota sampling)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงาน พบว่า นายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง กองทัพเรือ มีความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า นายทหารชั้นประทวน มีความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค ด้านการอดทนและทนทานต่ออุปสรรคอยู่ในระดับมาก ด้านการแก้ไขอุปสรรคอยู่ในระดับมาก และ ด้านการควบคุมอุปสรรคอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงาน พบว่า นายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง กองทัพเรือ มีความสามารถด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและด้านความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับมาก ดังแสดงในตารางที่ 1.1 และ 1.2

ตารางที่ 1 แสดงระดับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวน

ความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค		ระดับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การควบคุมอุปสรรค	3.68	.69	มาก
2.	การแก้ไขอุปสรรค	3.74	.67	มาก
3.	การอดทนและทนทานต่ออุปสรรค	3.93	.66	มาก
รวม		3.78	.67	มาก

ตารางที่ 2 แสดงระดับการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงาน

ปัจจัย		ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงาน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	3.77	.70	มาก
2.	ด้านความพึงพอใจในงาน	3.74	.80	มาก

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและด้านความพึงพอใจในงานกับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง พบว่า ตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวนในระดับสูง และอยู่ในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 3

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและด้านความพึงพอใจในงานกับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวน

ปัจจัย	การเห็นคุณค่าในตนเอง	ความพึงพอใจในงาน	ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค
การเห็นคุณค่าในตนเอง	1		
ความพึงพอใจในงาน	.707*	1	
ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค	.635*	.631*	1

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาอำนาจในการพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวน พบว่า ปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) และปัจจัยด้านความพึงพอใจในงาน (X_2) สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวนจากปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง และปัจจัยด้านความพึงพอใจในงาน

Model	SS	df	MS	F
Regression	30.369	2	15.184	155.408*
Residual	34.490	353	.098	
Total	64.859	355		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

N = 356

4. ผลการวิเคราะห์ลำดับขั้นของตัวแปรพยากรณ์ พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 2 ตัวแปรสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรที่เลือกเข้าสู่สมการพยากรณ์ลำดับแรกคือ การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคได้ร้อยละ 40.50 ($R^2 = .405$) และเมื่อใส่ตัวแปรพยากรณ์ตัวที่ 2 คือ ความพึงพอใจในงาน พบว่าตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 2 ร่วมกันพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคได้ร้อยละ 46.8 ($R^2 = .468$) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงอิทธิพลของตัวแปรพยากรณ์ที่คัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยกับตัวแปรเกณฑ์

ตัวแปร	R.S Change	R^2	F
การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1)	.405	.405	155.408*
ความพึงพอใจในงาน (X_2)	.063	.468	

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

N = 356

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

5. ปัจจัยการเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) และปัจจัยความพึงพอใจในงาน (X_2) สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวนได้ร้อยละ 46.80 ($R^2 = .468$) เรียงตามลำดับความสำคัญได้แก่ ปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) เรียงตามลำดับความสำคัญได้แก่ ปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) และปัจจัยความพึงพอใจในงาน (X_2) โดยมีค่าความสำคัญเท่ากับ .375 และ .363 ตามลำดับ ($Beta = .375, .363$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 2 ปัจจัยและสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\text{สมการในรูปคะแนนดิบ } Y' = 1.52 + .29X_1 + .30X_2$$

$$\text{สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน } Z' = .37ZX_1 + .36ZX_2$$

ตารางที่ 6 แสดงอำนาจพยากรณ์ของตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในงานที่มีผลต่อความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวน

ตัวแปร	b	SE.b	Beta	t
การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1)	.292	.044	.375	6.70*
ความพึงพอใจในงาน (X_2)	.305	.047	.363	6.48*
ค่าคงที่	1.527			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

N = 356

R = .684, $R^2 = .468$

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิเคราะห์ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ความพึงพอใจในงานและความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค พบว่า นายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ความพึงพอใจในงานและความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77, \bar{X} = 3.74, \bar{X} = 3.78$) โดยปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและด้านความพึงพอใจในงานต่างอยู่ในระดับมากทั้งสองปัจจัย ทั้งนี้สืบเนื่องจากระบบการบริหารงานของข้าราชการทหารมีนโยบายและแผนงานเป็นระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนแน่นอน เช่น การควบคุมบังคับบัญชา การกำหนดอัตราเงินเดือน สวัสดิการที่พึงได้ และความก้าวหน้าของตำแหน่งหน้าที่การงาน เป็นต้น ทำให้นายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่งมีความมั่นใจในความมั่นคงก้าวหน้าของอาชีพการงานว่าสามารถเป็นหลักประกันสวัสดิภาพให้กับตนเองและครอบครัวได้ ไม่ว่าจะเป็นอัตราเงินเดือนที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ การพิจารณาเงินเดือนเลื่อนขั้นและขั้นยศ สวัสดิการด้านการศึกษาของบุตร สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลของคนในครอบครัว หรือการกำหนดวันหยุดวันลา ซึ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้นายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่งเกิดความพึงพอใจในงานที่ทำว่าเป็นงานที่มีเกียรติ มีความมั่นคง สังคมให้การยอมรับนับถือ เกิดการเห็นคุณค่าของงานและคุณค่าของตนเองว่าได้เป็นผู้ปฏิบัติงานเพื่อดูแลรักษาประเทศชาติ สังคม ชุมชนให้เกิดความสงบสุขร่มเย็นและเป็นสุข สอดคล้องกับ เฮอส์เบิร์ก (Herzberg's Two-Factor Theory, 1959, น. 157 อ้างถึงใน สุรนัฏ นุกูลอรรี, 2555, น. 31) ซึ่งมีแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานว่าเกิดจากปัจจัยจูงใจ ได้แก่ การได้รับความยอมรับนับถือ ความท้าทายของงาน อำนาจและความรับผิดชอบ ความก้าวหน้า และโอกาสที่จะได้รับการแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่ง และปัจจัยค้ำจุน ได้แก่ นโยบายการบริหารงาน การปกครองบังคับบัญชา ความมั่นคงยั่งยืนของอาชีพและองค์กร เป็นต้น และ มาสโลว์ (Abraham Maslow, อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2536, น. 58-63) ที่มีแนวคิดว่าคุณามีเกียรติ มีศักดิ์ศรี การได้รับความยกย่องนับถือจากผู้อื่นอย่างจริงใจ การคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น สังคม และส่วนรวม เป็นค่านิยม

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7 The 7th STOU National Research Conference

พื้นฐานของการเห็นคุณค่าในตนเอง ค่านิยมเหล่านี้ทำให้บุคคลเห็นว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถ มีความภาคภูมิใจความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง มั่นใจที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ของตนเองได้โดยไม่ต้องรอพึ่งผู้อื่นหรือสิ่งอื่น รู้สึกว่าตัวเองมีค่า มีความสามารถ เป็นความรู้สึกสร้างสรรค์อยากจะทำด้วยตนเองและทำด้วยตนเอง ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้จะนำไปสู่ความเป็นตัวของตัวเอง และเมื่อพิจารณาความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า นายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง กองทัพเรือ มีความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค ด้านการอดทนและทนทานต่ออุปสรรค ด้านการแก้ไขอุปสรรค และด้านการควบคุมอุปสรรค ต่างอยู่ในระดับมากทั้งสามปัจจัย ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากนายทหารชั้นประทวนในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับราชการทหารอยู่ในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่งมาเป็นเวลานาน โดยกว่า 165 คน หรือร้อยละ 46.3 รับราชการทหารในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่งนี้มากกว่า 15 ปี ต่างเคยพบอุปสรรคในการทำงานมาเป็นจำนวนนับครั้งไม่ถ้วน ผ่านประสบการณ์การควบคุมและแก้ไขอุปสรรคในการทำงานมาอย่างโชกโชนจนเกิดเป็นความเชี่ยวชาญ เมื่อพบอุปสรรคในการทำงานซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างไปจากที่เคยพบก็ย่อมจะสามารถควบคุมและแก้ไขได้อย่างง่ายดาย อีกทั้งนายทหารชั้นประทวนเหล่านี้นอกจากจะมีอายุการทำงานสูงแล้วส่วนใหญ่มียุสสูงอีกด้วย โดยมีอายุมากกว่า 36 ปี จำนวนทั้งสิ้น 160 คน คิดเป็นร้อยละ 44.9 ของนายทหารชั้นประทวนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ความมียุสที่สูงวัยย่อมหมายถึงการผ่านโลกและผ่านร้อนหนาวมาเป็นเวลานาน จึงทำให้มีความอดทนและทนทานต่ออุปสรรคที่ได้พบเจอได้ดีกว่าผู้ที่อ่อนวัยวุฒิ สอดคล้องกับ สิริพร เลี้ยวกิตติกุล (2545) ที่ได้ศึกษาปัจจัยในการทำงาน การเผชิญปัญหา และความเครียดของบุคลากรระดับปฏิบัติการ พบว่า อายุและประสบการณ์ในการทำงานส่งผลทำให้บุคลากรมีการเผชิญปัญหาและความเครียดต่างกัน โดยบุคลากรที่มีอายุและประสบการณ์ในการทำงานสูงมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสามารถในการเผชิญปัญหาและความเครียดในการปฏิบัติงานสามารถแก้ไขปัญหายุ่งยากและทนต่อภาวะความเครียดได้ดีกว่าบุคลากรที่มีอายุและประสบการณ์ในการทำงานต่ำ และ เศรษฐศาสตร์ ไชยแสง (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กร พบว่า ปัจจัยด้านอายุและประสบการณ์ทำงานที่ต่างกันส่งผลให้ความสามารถในการทำงานและความรู้สึกผูกพันต่อองค์กรต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบุคลากรที่มีอายุ 36 – 45 ปี มีค่าเฉลี่ยด้านการใช้ความสามารถในการทำงานสูงกว่าบุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 36 ปี

2. จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและด้านความพึงพอใจในงานกับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวน พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวนในระดับสูง และอยู่ในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงานสูงขึ้นความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวนก็จะสูงเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้สืบเนื่องจากการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงานเป็นเครื่องชี้ที่สำคัญที่สุดของความสำเร็จของบุคคล เมื่อนายทหารชั้นประทวนเห็นคุณค่าในตนเองว่าเป็นผู้ที่มีค่า มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานและตำแหน่งงานที่ทำ มีความมั่นใจที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง ประกอบกับมีความพอใจในงานที่ทำ มั่นใจว่าความมั่นคงก้าวหน้าของงานที่ทำนั้นสามารถเป็นหลักประกันสวัสดิภาพให้กับตนเองและครอบครัวได้ ดังนั้นแล้วนายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่งก็ย่อมจะทุ่มเททั้งกำลังกายกำลังใจและใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่พยายามแก้ไขปัญหายุ่งยากของการทำงานที่ได้พบและเผชิญให้เสร็จสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี สอดคล้องกับ สิริวรรณ พงษ์เกษม (2554) ที่กล่าวว่าความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคเกิดจากปัจจัยต่างๆ หลายด้านด้วยกัน ได้แก่ การมองโลกในแง่ดี ความแข็งแกร่งของร่างกายและจิตใจ การรับรู้และภาคภูมิใจในความสามารถของตน และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมของตนต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น ซึ่งความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคนั้นสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ด้วยการฝึกฝนและกระทำซ้ำจนสามารถสนองตอบต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นอัตโนมัติ

3. จากผลการวิเคราะห์อำนาจในการพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนายทหารชั้นประทวน พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงานสามารถพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟัน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7 The 7th STOU National Research Conference

อุปสรรคของนายทหารชั้นประทวนในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่งได้ร้อยละ 46.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะเมื่อบุคคลเห็นคุณค่าและเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อว่าตนสามารถจัดการกับปัญหาและอุปสรรคได้แม้ต้องใช้ความพยายามมากขึ้น ซึ่งความเชื่อเช่นนี้จะส่งผลให้บุคคลควบคุมชะตาชีวิตและการกระทำของตนเอง อันจะทำให้เกิดความสำเร็จของงานในลักษณะที่น่าพึงพอใจมากขึ้น สอดคล้องกับ Stoltz (1997 อ้างถึงใน สิริวรรณ พงษ์เกษม, 2554) ที่กล่าวว่า ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค คือ เครื่องมือทำนายความสำเร็จที่มีความน่าเชื่อถือและแม่นยำ เพราะแม้ว่าบุคคลจะมี IQ หรือความฉลาดทางปัญญา และ EQ หรือความฉลาดทางอารมณ์ แต่ทำไมบางบุคคลจึงยอมแพ้ต่อปัญหาและอุปสรรค ในขณะที่บางบุคคลยังไม่ย่อท้อและยืนหยัดที่จะทำต่อไป Stoltz เชื่อว่าความแตกต่างนี้เกิดขึ้นเพราะบุคคลมีความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคต่างกัันนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลของการวิจัย พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงานสามารถพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคได้ จึงควรที่องค์กรต่างๆ จะหาแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคด้วยการส่งเสริมให้บุคลากรเห็นคุณค่าในตนเอง และมีความพึงพอใจในงานของตนเอง เพื่อเพิ่มพัฒนาการด้านความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคให้กับบุคลากรในองค์กร

2. ควรนำผลการวิจัยที่ได้มากำหนดเป็นแนวนโยบายในการบริหารบุคคลากรขององค์กรเพื่อเพิ่มความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคให้กับบุคลากรในองค์กร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้อำนาจพยากรณ์สูงขึ้น

2. ควรศึกษาหาแนวทางการพัฒนาชุดกิจกรรมหรือการให้คำปรึกษา เพื่อเพิ่มพัฒนาการด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ความพึงพอใจในงาน และความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคให้แก่บุคลากรในองค์กร

เอกสารอ้างอิง

ทัศนีย์ ทิศสุกใส. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค กับผล การปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นิตา แซ่ตั้ง. (2555). ความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดในการเผชิญอุปสรรคที่มีผลต่อการทำงานของพนักงานธนาคาร พาณิชยในกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2536). ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ รู้เขารู้เรา. กรุงเทพมหานคร: หมอชาวบ้าน.

เศรษฐศาสตร์ ไทยแสง. (2553). คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรวิทยาลัยราชพฤกษ์. ศูนย์วิจัยและพัฒนา วิทยาลัยราชพฤกษ์.

สิริพร เลี้ยวติดกุล. (2545). ปัจจัยในการทำงาน การเผชิญปัญหา และความเครียดของบุคลากรระดับปฏิบัติการ : ศึกษา เฉพาะกรณีสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิริวรรณ พงษ์เกษม. (2554). ผลของโปรแกรมพัฒนาผู้เรียนที่มีต่อความสามารถเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

- สิริย์ลักษณ์ ไชยลังกา. (2546). ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา. วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี พะเยา.
- สุธานี นุกูลยิ่งอารี. (2555). การศึกษาความพึงพอใจในงาน ของพนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) กรณีพนักงาน บริษัทการบินไทยฯ สำนักงานใหญ่. ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- Lazaro, C. ; & Antonette, R. (2004). Adversity Quotient and the Performance Level of Selected Middle Managers of the Different Departments of the City of Manila as Revealed by 360 degree feedback system. For Presentation in the special Session Seoul (Korea).
- Maslow, A.H. (1970). *Motivation and personality* (2nd ed.) New York : Harper & Row.
- Sammapan, N. (2006). The balance intelligence. Retrieved May 24, 2006, from <http://www.consultthai.com>
- Stoltz , P.G (1997). *Adversity Quotient : Turning obstacles into opportunities*. New York : John Wiley & son.
- Surekha, M. (2001). Adversity Quotient. The Hindu.
- William, M. W. (). The Relationship Between Principle Response to Adversity and Achievement. Dissertation Ed. D. Arizona: Cardinal Stritch University.

